

SECTION 7. THEORY AND TEACHING METHODS

DOI: 10.46299/ISG.2025.MONO.PED.1.7.1

7.1 The higher education applicants' innovation competence contents in the field of training foreign languages and cultures

У цьому розділі монографії ми висвітлили такі питання: сутність та зміст інноваційної компетентності, формування інноваційної компетентності здобувачів вищої освіти, інноваційна компетентність у галузі навчання іноземних мов і культур (ІМіК), знання про інноваційну діяльність у сфері навчання ІМіК; уміння реалізувати інновації у галузі навчання ІМіК; здатності до комунікації про інновації у навчанні ІМіК; здатності до автономності та відповідальності у реалізації інновацій у навчанні ІМіК.

Проблемі інноваційної діяльності в освіті наразі приділяється значна увага. У 2023 році Міністерством освіти і науки України затверджено «Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності у сфері освіти». У цьому розділі монографії ми скористалися тлумаченнями термінів, наведених у зазначеному документі, які пов'язані з досліджуваною нами проблемою. «Інноваційна діяльність у сфері освіти – діяльність, що спрямована на розроблення й використання у сфері освіти результатів наукових досліджень та розробок» [166, с. 6]. Згідно з цим же Положенням «освітні інновації – новостворені (застосовані) або вдосконалені освітні, навчальні, виховні, психолого-педагогічні та управлінські моделі, технології, методи, що підвищують якість, результативність та ефективність освітньої діяльності, змінюють результати освітнього процесу, створюючи при цьому удосконалені чи нові: освітні, дидактичні, виховні системи; зміст освіти; освітні, педагогічні технології; методи, форми, засоби розвитку особистості, організації навчання і виховання; технології управління закладом освіти, системою освіти» [166, с. 6]. І нарешті інноваційна діяльність передбачає серед іншого розроблення та використання «освітніх технологій, форм, методів, прийомів і засобів навчання, виховання та управління освітою» [166, с. 6].

Реалізація інноваційної діяльності нерозривно пов'язана з формуванням інноваційної компетентності (ІК). Під **ІК в освіті** ми, слідом за Скоролітною А. І. [167], маємо на увазі інтегративне особистісне утворення, яке визначає здатність учителя якісно розв'язувати завдання педагогічної діяльності на базі педагогічної інноватики через синтез необхідних знань, умінь, досвіду діяльності за умови сформованості відповідних професійних якостей. Актуальність дослідження проблеми формування в студентів інноваційної компетентності влучно окреслили у 2024 році Ovbiagbonhia, Robert & Kollöffel, Bas & Pj, Brok «Developing students' innovation competence is becoming increasingly important in higher education, yet few studies have actually investigated whether current learning environments are aimed at promoting this competence and whether students perceive that they have mastered this competence» [168, с. 387]. Цю тезу підтримав і Xiu-Mei Chen зі своїми співавторами «Innovation competence is an essential core literacy skill for 21st century students» [169]. Можна констатувати, що вивченням цієї проблеми науковці різних країн почали займатися орієнтовно сорок років тому і продовжують займатися в наші дні. Наведемо приклади зарубіжних публікацій з 1988 року по 2025 рік у хронологічній послідовності та акцентуємо основні здобутки авторів: 1988 – Т. Amabile. A model of creativity and innovation in organizations; 1990 – F. Farr, & C. Ford. Individual Innovation; 1995 – J. Higgins. Innovation: The core competence. Planning; 2000 – O. Janssen. Job demands, perceptions of effort-reward fairness and innovative work behaviour; 2005 – M. West. Innovation and creativity at work; 2005 – M. West & G. Hirst, Cooperation and Teamwork for Innovation, Essent. Team Work; 2009 – G. Cerinsek & S. Dolinsek. Identifying employees' innovation competency in organisations; 2009 – E. Chell & R. Athayde. The Identification and Measurement of Innovative Characteristics of Young People: Development of the Youth Innovation Skills Measurement Tool; 2010 – J. Voogt & N. Roblin. 21st Century Skills; 2012 – L. Vila, P. Perez, & G. Morillas, Higher education and the development of competencies for innovation in the workplace; 2013 – F. Zhang, A. Kolmos & E. de Graaff. Conceptualizations on innovation competency in a problem-and project-based learning curriculum: from an

activity theory perspective; 2013 – Zhu, C., Wang, D., Cai, Y. & Engels, N. What core competencies are related to teachers' innovative teaching? 2014 – P. Griffin & E. Care. Assessment and Teaching of 21st Century Skills: Methods and Approach; 2014 – C. Wang. A longitudinal study of innovation competence and quality management on firm performance; 2016 – K. Carr, R. Kendal & E. Flynn. Eureka!: what is innovation, how does it develop, and who does it?; 2016 – X. Castaner. Redefining creativity and innovation in organisations: suggestions for redirecting research; 2017 – L. Hero, E. Lindfors & V. Taatila. Individual innovation competence: a systematic review and future research agenda; 2017 – N. Bozic. Integrated model of innovative competence; 2018 – C. Richardson & P. Mishra. Learning environments that support student creativity: developing the SCALE; 2019 – M. Keinanen & L. Kairisto-Mertanen. Researching learning environments and students' innovation competences; 2019 – A. Ovbiagbonhia, B. Kolloffel & P.d. Brok. Educating for innovation: students' perceptions of the learning environment and of their own innovation competence; 2019 – B. Silvestre & D. M. Țîrcă. Innovations for sustainable development: moving toward a sustainable future; 2021 – T.Yu, K.-H. Huarng & D.-H. Huang, Causal complexity analysis of the global innovation index; 2021 – R. Ferreras-Garcia, J. Sales-Zaguirre & E. Serradell-Lopez. Sustainable innovation in higher education: the impact of gender on innovation competences. 2021 – F. Fernández-Cruz, & F. Rodríguez-Legendre. The innovation competence profile of teachers in higher education institutions; 2023 – K. Ojo & N. Volkova, Modelling Innovation competence profiles: the empowering roles of self-monitoring and resilience; 2023 – S. Vincent-Lancrin, (ed.). Measuring Innovation in Education 2023: Tools and Methods for Data-Driven Action and Improvement; 2024 – Xiu-Mei Chen, I-Hua Chen, Xing-Yong Jiang, Xu-Dong Li & Jeffrey Hugh Gamble. Factors influencing innovation competence among children and adolescents in China – A multilevel, cross-cohort study.

Аналіз вищезазначених наукових джерел дозволяє стверджувати, що проблемі формування ІК присвячено багато уваги та досліджено чимало питань, пов'язаних з нею. Конкретизуємо основні з них: сутність, визначення та складові ІК; модель ІК; місце та роль ІК у підготовці фахівців різних профілів; вплив

освітнього середовища на формування ІК; фактори впливу на формування ІК; методи формування ІК; створення мотивів для оволодіння ІК; значущість ІК у підготовці вчителів/викладачів; вплив освітніх цілей на формування ІК; відповідність освітніх програм цілям формування ІК; усвідомленість студентами рівня сформованості їхньої ІК; формування ІК у здобувачів освіти різного віку; вплив гендерних особливостей на формування ІК та деякі інші. Щодо змісту ІК, що є предметом нашого дослідження, то до нього зарубіжні науковці найчастіше відносять такі якості здобувачів освіти, як креативність, лідерство, творчу самоефективність, енергійність, схильність до ризику та неординарного розв'язання проблем. Загальноприйнятого трактування змісту ІК вчителів/викладачів у цілому та ІМіК зокрема у зарубіжній освіті, наскільки нам відомо, поки що не існує.

Правомірно звернутися й до публікацій **вітчизняних дослідників** з цієї проблеми. Наведемо кілька прикладів у хронологічній послідовності з 2005 по 2024 рік: 2005 – В. Уруський. Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності; 2005 – Л. Ващенко. Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону; 2006 – Л. Даниленко. Інноваційний освітній менеджмент; 2009 – О. Ігнатович. Психологічні основи розвитку фахової інноваційної культури педагогічних працівників; 2012 – І. Дичківська. Інноваційні педагогічні технології; 2014 – Н. Венцева, О. Карапетрова. Інноваційна компетентність як складова професійної діяльності сучасного педагога; 2014 – І. Коновальчук. Інноваційне середовище як засіб розвитку інноваційної компетентності педагогів загальноосвітніх навчальних закладів; 2015 – О. Проценко, С. Юрочко. Інноваційна компетентність педагога: зміст і структура; 2016 – О. Огієнко (ред.). Інноваційна діяльність вчителя: Термінологічний словник; 2017 – О. Євдокімова, Н. Алексєєнко. Інноваційна компетентність як професійно важлива риса сучасного фахівця; 2018 – В. Харагірло. Сутність і структура готовності до інноваційної діяльності педагогічних працівників закладів професійно-технічної освіти; 2019 – А. Шерудило. Сутність, зміст, структура і функції інноваційної діяльності вчителя в умовах модернізації педагогічної освіти; 2020 – Л. Штефан.

Інноваційна компетентність сучасного педагога; 2020 – В.Тюріна, І. Данченко. Структура інноваційної компетентності викладача закладу вищої освіти; 2021 – Т. Атрощенко. Інноваційна компетентність майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти: теоретичні та методичні площини; 2022 – Н. Венцева, О. Карапетрова. Інноваційна компетентність як складова професійної діяльності сучасного педагога; 2023 – Л. Бурчак. Дефініціювання феномену інноваційної компетентності в педагогічній теорії і практиці; 2023 – С. Кириленко. Інноваційна компетентність – важлива складова педагогічної діяльності сучасного вчителя; 2024 – Н. Грицай, О. Попельницька. Формування та розвиток інноваційної компетентності у майбутніх учителів біології в закладах вищої освіти; 2024 – А. Скоролітня. Інноваційна компетентність учителя: дефінітивний аналіз; 2024 – S. Nikolaeva. Prospective foreign languages teaching professionals' innovation competence structure. Culturology, upbringing and education as components of pedagogical and philological activity.

Опрацювання значної кількості наукових публікацій вітчизняних дослідників дає нам право констатувати, що проблема формування ІК знаходиться у фокусі їхньої уваги. З різною повнотою ними розглянуто такі kwestії: сутність, зміст і структура ІК; способи формування готовності вчителів до інноваційної діяльності; шляхи управління інноваційними процесами в освіті; інноваційний менеджмент у середній та вищій освіті; інноваційна культура педагогів; інноваційні педагогічні технології; вплив інноваційного середовища на формування ІК; характерні риси ІК учителів/викладачів/вихователів різних типів закладів освіти; формування та розвиток ІК у фахівців різних спеціальностей; інноваційність, інноваційне сприйняття, творчість, активність і креативність як складові ІК; стратегії визначення рівня сформованості ІК тощо.

Підсумовуючи сказане, фокусуємо увагу на тому, що попри значну кількість досліджень проблеми формування ІК в цілому, існують питання, які не знайшли, на нашу думку, вичерпного висвітлення в науковій літературі. До

таких насамперед ми відносимо проблему **змісту** ІК у здобувачів вищої освіти в галузі навчання ІМіК.

Для всебічного вивчення цього питання та уточнення змісту ІК фахівців з навчання ІМіК ми звернулися до основоположних документів в галузі освіти. У 2020 році було затверджено професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» [170]. У стандарті передбачено формування серед інших й ІК. Своєю чергою, сформованість ІК передбачає наявність у вчителя низки здатностей. Наприклад: застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі та використовувати інновації у професійній діяльності [170, с. 8–9]. Для здатності застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі передбачено набуття знань наукових методів, рівнів і форм пізнання; розвиток умінь і навичок застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати та інтерпретувати результати, створювати моделі та визначати їхню дієвість [170, с. 25]. Для здатності використовувати інновації у професійній діяльності згідно зі стандартом необхідне надання знань: 1) освітніх інновацій та їх характеристик; особливостей організації інноваційної педагогічної діяльності; 2) розвиток, формування та удосконалення вмінь і навичок: аналізувати інформацію щодо освітніх інновацій; інтегрувати інновації у власну педагогічну практику; адаптувати їх до різних умов освітнього процесу та сучасних вимог до педагогічної діяльності з урахуванням особливостей діяльності закладу освіти, індивідуальних потреб учнів [170, с. 25]. У стандарті аналогічно деталізовані всі здатності, що входять, на думку авторів цього документу, до складу ІК. На жаль, розробники стандарту не надали точного визначення поняття змісту ІК вчителя, обмежившись лише переліком його складників.

У «Положенні про порядок здійснення інноваційної діяльності у сфері освіти», затвердженого Міністерством освіти і науки України у 2023 р., як

зазначалося вище, констатується що «Основною метою інноваційної діяльності у сфері освіти ... є підвищення якості освітнього процесу шляхом створення (вдосконалення) освітніх, навчальних, виховних, психолого-педагогічних та управлінських моделей, технологій проведення експерименту або реалізації проєкту...» [166, с. 3]. Точного опису змісту ІК у документі немає. Опосередковано з тексту Положення можна вивести таку основоположну складову змісту ІК: вміння реалізувати інноваційну діяльність шляхом проведення експерименту/проєкту на базі експериментальних закладів на всеукраїнському або регіональному рівнях» [166, с. 3]. До уваги треба обов'язково взяти і стандарти вищої освіти. Наприклад, у стандарті вищої освіти України для другого (магістерського) рівня, галузі знань - 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності – 011 Освітні, педагогічні науки пропонується таке визначення інтегральної компетентності «Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук». Серед спеціальних компетентностей зазначається «Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки» [171, с. 6].

Таким чином, проаналізувавши низку державних документів у галузі освіти, констатуємо, що в них передбачено формування ІК здобувачів освіти, але повноцінного окреслення змісту цієї компетентності вони не містять. Для конкретизації змісту ІК здобувачів вищої освіти в галузі навчання ІМіК вважаємо правомірним спиратися на вищезазначені державні документи, Національну рамку кваліфікацій (НРК) України та опубліковані статті, в яких подано окремі складові змісту ІК. Нагадаємо, що згідно з НРК рівні вищої освіти «бакалавр», «магістр» і «доктор філософії» відповідають 6-му, 7-му та 8-му рівням Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти. Опис кваліфікаційних рівнів містить такі компоненти: знання, уміння / навички, комунікація, відповідальність та автономія [172]. У нашій публікації «Prospective foreign languages teaching professionals' innovation competence structure» ми обґрунтували структуру інноваційної компетентності здобувачів вищої освіти і довели, що зазначена

компетентність має складатися з чотирьох підкомпетентностей: знання про інноваційну діяльність у галузі навчання ІМіК; уміння реалізувати інновації у галузі навчання ІМіК; комунікація з питань, що стосуються інновацій у навчанні ІМіК; автономність та відповідальність у реалізації інновацій у навчанні ІМіК. Визначили також структуру кожної з підкомпетентностей, які складаються з мікрокомпетентностей для конкретного рівня освіти та для певного курсу навчання [173]. Так, зміст кожної з підкомпетентностей має розроблятися для мікрокомпетентностей згідно з рівнями навчання ІМіК студентів бакалаврату, магістратури та аспірантури для окремих курсів навчання. Отже, під **змістом ІК у галузі навчання ІМіК** у цій публікації ми розуміємо динамічне поєднання знань про інноваційну діяльність у сфері навчання ІМіК; умінь реалізувати інновації у галузі навчання ІМіК; здатностей до комунікації про інновації у навчанні ІМіК; здатностей до автономності та відповідальності у реалізації інновацій у навчанні ІМіК. На додаток до змісту слід долучити особистісні якості здобувачів освіти, які зумовлюють їхню успішну реалізацію ІК.

Отже, вважаємо, що згідно з реалізованими науковими розвідками зміст ІК в галузі навчання ІМіК раціонально укласти за вищеназваними блоками. Наведемо приклади наповнення цих блоків відповідно до опрацьованих публікацій.

БЛОК 1. Знання про інноваційну діяльність у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти. Наприклад:

- Знання провідної мети інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання предмета інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання загальних принципів забезпечення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання теоретичних засад забезпечення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.

- Знання про недопустимість зловживання результатами інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання особливостей дотримання принципів академічної доброчесності в інноваційній діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання інноваційних технологій форм, методів, прийомів і засобів навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання інноваційних методів виховання у процесі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання інноваційних технологій, форм і методів управління навчанням ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання умов здійснення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання нормативно-правового регулювання, організації та координування інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання порядку проведення інноваційного проєкту в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання шляхів використання освітніх інновацій в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання про шляхи оприлюднення результатів інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти на науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, виставках, сторінках педагогічної преси тощо.

БЛОК 2. Уміння реалізувати інновації у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти. Наприклад:

- Уміння досягати провідної мети інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.

- Уміння досліджувати предмет інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння додержуватися загальних принципів забезпечення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння спиратися на теоретичні засади забезпечення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння не зловживати результатами інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння дотримуватися принципів академічної доброчесності в інноваційній діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння реалізувати інноваційні технології, форми, методи, прийоми і засоби навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння реалізувати інноваційні методи виховання у процесі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння реалізувати інноваційні технології, форми і методи управління навчанням ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння враховувати умови здійснення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння користуватися нормативно-правовою базою регулювання, організації та координування інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння реалізувати інноваційний проєкт в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння диференціювати шляхи використання освітніх інновацій в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння оприлюднювати результати інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти на науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, виставках, сторінках педагогічної преси тощо.

БЛОК 3. Комунікація про інновації у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти. Наприклад:

- **Знання** вимог до усної комунікації про інновації у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання вимог до письмової комунікації про інновації у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання основ міжкультурної комунікації про інновації у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Знання основ презентації та обговорення результатів своєї інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти в усній та письмовій формах.
- Знання основ етичних засад комунікації про інновації у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти з різними цільовими аудиторіями.
- Знання основ комунікації та взаємодії в науковому просторі, зокрема й міжнародному, про інновації у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти .
- **Уміння** обговорювати провідну мету інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння обговорювати предмет інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння обговорювати загальні принципи забезпечення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння обговорювати теоретичні засади забезпечення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння обговорювати проблему недопустимості зловживання результатами інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння обговорювати особливості дотримання принципів академічної доброчесності в інноваційній діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.

- Уміння обговорювати інноваційні технології, форми, методи, прийоми і засоби навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння обговорювати інноваційні методи виховання у процесі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння обговорювати інноваційні технології, форми і методи управління навчанням ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння обговорювати умови здійснення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння обговорювати нормативно-правове регулювання, організацію та координування інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння обговорювати порядок реалізації інноваційного проєкту в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння обговорювати шляхи використання освітніх інновацій в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Уміння обговорювати шляхи оприлюднення результатів інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти на науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, виставках, сторінках педагогічної преси тощо.

БЛОК 4. Автономність та відповідальність у реалізації інновацій у навчанні ІМіК у закладах вищої освіти. Наприклад:

Автономність

- Автономне **набуття знань** про провідну мету інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне набуття знань про предмет інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне набуття знань про загальні принципи забезпечення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.

- Автономне набуття знань про теоретичні засади забезпечення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне набуття знань про особливості дотримання принципів реалізації інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне набуття знань про інноваційні технології, форми, методи, прийоми та засоби навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне набуття знань про інноваційні методи виховання у процесі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне набуття знань про інноваційні технології, форми і методи управління навчанням ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне набуття знань про умови здійснення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне набуття знань про нормативно-правове регулювання, організацію та координування інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне набуття знань про порядок реалізації інноваційного проекту в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне набуття знань про шляхи використання автономних освітніх інновацій в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне набуття знань про шляхи оприлюднення результатів інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти на науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, виставках, сторінках педагогічної преси тощо.
- Автономне оволодіння **вміннями** досягати провідної мети інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне оволодіння вміннями досліджувати предмет інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.

- Автономне оволодіння вміннями додержуватися загальних принципів забезпечення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне оволодіння вміннями спиратися на теоретичні засади забезпечення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне оволодіння вміннями не зловживати результатами інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне оволодіння вміннями дотримуватися принципів академічної доброчесності в інноваційній діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне оволодіння вміннями реалізувати інноваційні технології, форми, методи, прийоми і засоби навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне оволодіння вміннями реалізувати інноваційні методи виховання у процесі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне оволодіння вміннями реалізувати інноваційні технології, форми і методи управління навчанням ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне оволодіння вміннями враховувати умови здійснення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне оволодіння вміннями користуватися нормативно-правовою базою регулювання, організації та координування інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне оволодіння вміннями реалізувати інноваційний проєкт в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне оволодіння вміннями диференціювати шляхи використання освітніх інновацій в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Автономне оволодіння вміннями оприлюднювати результати інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти на

науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, виставках, сторінках педагогічної преси тощо.

Відповідальність

- Відповідальність за **набуття знань** провідної мети інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за набуття знань про предмет інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за набуття знань про загальні принципи забезпечення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за набуття знань про теоретичні засади забезпечення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за набуття знань про особливості дотримання принципів реалізації інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за набуття знань про інноваційні технології, форми, методи, прийоми і засоби навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за набуття знань про інноваційні методи виховання у процесі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за набуття знань про інноваційні технології, форми і методи управління навчанням ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за набуття знань про умови здійснення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за набуття знань про нормативно-правове регулювання, організацію та координування інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за набуття знань порядку реалізації інноваційного проекту в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.

- Відповідальність за набуття знань про шляхи використання освітніх інновацій в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за набуття знань про шляхи оприлюднення результатів інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти на науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, виставках, сторінках педагогічної преси тощо.
- Відповідальність за **оволодіння вміннями** досягати провідної мети інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за оволодіння вміннями досліджувати предмет інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за оволодіння вміннями дотримуватися загальних принципів забезпечення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за оволодіння вміннями спиратися на теоретичні засади забезпечення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за оволодіння вміннями не зловживати результатами інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за оволодіння вміннями дотримуватися принципів академічної доброчесності в інноваційній діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за оволодіння вміннями реалізувати інноваційні технології, форми, методи, прийоми і засоби навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за оволодіння вміннями реалізувати інноваційні методи виховання у процесі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за оволодіння вміннями реалізувати інноваційні технології, форми і методи управління навчанням ІМіК у закладах вищої освіти.

- Відповідальність за оволодіння вміннями враховувати умови здійснення інноваційної діяльності у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за оволодіння вміннями користуватися нормативно-правовою базою регулювання, організації та координування інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за оволодіння вміннями реалізувати інноваційний проєкт в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за оволодіння вміннями диференціювати шляхи використання освітніх інновацій в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти.
- Відповідальність за оволодіння вміннями оприлюднювати результати інноваційної діяльності в галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти на науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, виставках, сторінках педагогічної преси тощо.

На додаток наведемо приклади **особистісних якостей** здобувачів вищої освіти, важливих для успішної реалізації інновацій у галузі навчання ІМіК у закладах вищої освіти: креативність, критичність мислення, ініціативність, творчість, активність, здатність до роботи в команді, здатність формувати науково-ділові зв'язки тощо.

Наступним кроком наукової розвідки має стати укладання змісту інноваційної компетентності окремо для студентів бакалаврату, магістратури та аспірантури, а також для різних курсів навчання. Крім того, важливим є дослідження способів вимірювання рівня сформованості ІК в галузі навчання іноземних мов і культур для різних рівнів освіти.